ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ ”КАПИТАН ПЕТКО ВОЙВОДА”

УТВЪРЖДАВАМ:

ДИРЕКТОР:

д-р Александрина Величкова

УЧИЛИЩНА ПОЛИТИКА ЗА РАЗВИТИЕ НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

УЧЕБНА 2025/2026 год.

Приета на заседание на Педагогическия съвет

Протокол №1/15.09.2025г.

Развиването на училището като ефективна общност, базирана на споделени ценности и цели, е един от начините за постигане на визията за промяна в образованието, като пътят минава през **промяната от училище с високи стандарти към училище с високо качество.**

Една от основните цели на ОУ „Капитан Петко войвода" е да подкрепя децата и семействата и да работи за насърчаване, защита и спазване на правата им. Като авторитетна институция, която осъществява ключова роля във формирането на бъдещи активни граждани и в изграждането им като автономни и отговорни личности, **училището работи за развитието, популяризирането и утвърждаването си като привлекателен културно-образователен център на общността.**

ОУ „Капитан Петко войвода" като културно-образователен център на общността е резултат от добри партньорски отношения между него и другите общностни ресурси. Партньорите разработват набор от споделени цели и система за постигането им, като осъзнават, че никоя самостоятелно действаща институция не би могла да подобри образователните резултати за всички ученици, както и че интеграцията е решаваща за успеха на стратегията. Те също споделят отговорността за напредъка и успехите на училището и превръщането му в културно-образователен център на общността.

ОУ „Капитан Петко войвода" като културно-образователен център на общността:

- признава родителите за партньори;
- предлага учене през целия живот на членовете на семейството и на цялата общност;
- създава партньорства с други организации и с бизнеса за осигуряване на услуги и възможности за учениците и цялата общност;
- използва холистичен подход към учениците, като отчита, че за да бъдат учениците готови и в състояние да учат, трябва външните за училището влияния да са благоприятни;
- гарантира училищната култура да е открита и готова да приема нови идеи от учениците, техните семейства и по-широката общност.

В основата на Политиката на ОУ „Капитан Петко войвода" за утвърждаването му като **културно-образователен център на общността** са поставени децата, заобиколени от семействата и общностите. Тъй като образователният успех на учениците и тяхното здраве и благополучие са във фокуса на училището, концепцията се основава на три взаимосвързани поддържащи системи:

- **учебен план и учебна програма,** създадени да помогнат на всички ученици да развият способностите си и да постигнат високите образователни стандарти;
- **осигуряване на допълнителни възможности за учене, извънкласни дейности за децата, училища за родители,** създадени да обогатят образователната среда за учениците и техните семейства;
- **образователни, психологически и социални услуги,** създадени да подобряват благосъстоянието на децата и да премахнат бариерите пред ученето.

ОУ „Капитан Петко войвода” като културно-образователен център на общността базира своята работа върху доказателства за това какво допринася за успеха на всеки ученик, като включва родителите в образованието на децата им, предлага разнообразни форми за извънучилищни дейности, допринася за благополучието на всеки ученик и семейната устойчивост.

Концепцията за **училището като културно-образователен център на общността** утвърждава цялостният подход към детето като най-успешен по отношение на образованието и **идентифицира пет основни елементи за повишаване качеството на образование в училището и пет съществени предпоставки за успеха на ученика:**

Основни елементи за повишаване качеството на образование в училището:

- лидерство;
- систематичен учебен план и учебна програма;
- развитието на професионалния капацитет;
- ориентиран към ученика училищен климат;
- включване на семейството в общността.

Предпоставки за успеха на ученика:

- силни връзки между училището, родителите и общността;
- разширен професионален капацитет;
- климат, в центъра на който е поставен ученикът;
- ясно формулирано преподаване;
- ръководство, което извършва промени и включва учители, родители и членове на общността за споделяне на цялостната отговорност за подобренията.

Смисълът на тези предпоставки е в интеграцията и взаимната подкрепа. Никой, който е част от стратегията, няма да може сам да постигне подобрение на училището и успех на ученика.

Политиката на ОУ „Капитан Петко войвода” за утвърждаването му като **културно-образователен център на общността** се основава на следните принципи:

- Училището като културно-образователен център на общността увлича родителите и членовете на общността като важни партньори в образованието. То използва многобройни стратегии за образование и включване на родителите възможно най-рано и за поддържане на ангажимента им след това.
- Училището не може да успее само – партньорствата внасят съществени ресурси в него, за да посрещне образователните, здравни, семейни и емоционални нужди на учениците. Партньорите участват в учебния ден или в извънкласните сесии на база на тези нужди, като тяхното участие се координира от училищния екип.
- Училището като културно-образователен център на общността максимално оползотворява извънучилищното време на децата, осигурявайки качествено изживяване под учителски контрол, което разширява възможностите за учене и предлага на учениците да развият своите заложби и таланти, да изградят позитивни приятелства и да се свържат със своята общност.
- Училището като културно-образователен център на общността осигурява на младите хора по-богати образователни възможности, като в същото време развива и заздравява техните физически, емоционални, социални и

морални компетенции посредством множество подкрепящи дейности и услуги.
- Училището като културно-образователен център на общността предлага на родителите активна роля и право на глас в образованието на техните деца. То осигурява също и място, където родителите могат да подобрят собствения си живот. То разглежда децата и семействата холистично. Събира множество съществени услуги на едно място, под един покрив и предлага ефективен, координиран отговор на детските и родителските нужди.

Провеждането на Политиката на ОУ „Капитан Петко войвода" за утвърждаването му като **културно-образователен център на общността** ще осигури постигането на очакваните резултати по отношение на дацата и учениците, родителите, общността и училището:

Деца
- Децата са здрави и готови да учат.
- Учениците увеличават присъствието си, а пречките по отношение на ученето намаляват. Това води до по-високи академични постижения и повишаване на оценките.
- Благодарение на многобройните възможности за научаване и практикуване на необходими за живота умения, те развиват полезни работни навици като решаване на проблеми, постоянство, разпределяне на времето и справяне със стреса.
- Активната заетост в сложни дейности, както по време на редовните учебни часове, така и в извънучебно време, помага за изграждането на мотивация и връзки.

Родители
- Родителите са ангажирани с образованието на децата си у дома и в училище.
- Те са добре дошли в училището, стават по-добри поддръжници на децата си, участват и доброволно подпомагат дейностите на училището.
- Родителите могат да си дадат сметка за преимуществата на ученето през целия живот, да се запишат в образователни курсове за възрастни в училището и дори да пожелаят да повишат или продължат образованието си.

Общност
- Общностита има изгода от подобрения училищен климат. Вандализмът намалява, намаляват и нарушенията на дисциплината, защото учениците имат повече възможности за градивни дейности.
- Училището приветства и включва общността като деен участник и всичко това спомага за насърчаване на ученическите постижения.
- Собствениците на бизнеси и членовете на общността чувстват, че имат принос за успеха на децата.
- Някои инициативи целенасочено наемат хора от общността, като се превръщат в основни работодатели и по този начин помагат за повишаване на качеството на живот на много от семействата.

Училище
- Училището претърпява множество положителни промени.

- Климатът в училището е по-безопасен, по-подпомагащ и по-позитивен, което също допринася за по-голяма ангажираност на учениците и семействата.

Моделът, заложен в Политиката на ОУ „Капитан Петко войвода" за утвърждаването му като **културно-образователен център на общността,**допринася за:

- Осигуряване на високо качество на обучение.
- Изграждане на саморазвиваща се среда на учене и преподаване и обмен с общността.
- Възпитание на духовните и нравствени ценности на учениците.
- Подобряване на ефективността на управлението на училищата.
- Разработване и прилагане на споразумения за сътрудничество и откриване на различни форми на взаимодействие с бизнеса, местни власти, неправителствени организации, както и с местната общност.
- Укрепването на връзките на семейство – училище – общност.
- Идентифициране и развитие на творческите способности на учениците чрез създаване на творческа атмосфера, организиране на извънкласни дейности, спортни клубове; съвместна творческа работа на учители, ученици, родители и общественост.
- Активно участие на децата в обществения живот и натрупване на житейски опит.
- Подобряване на ефективността на финансовите и икономическите дейности на училището.
- Активно участие на родителите и обществеността в училищния живот.
- Предоставяне възможност всеки ученик, родител, учител да бъди активен в училището и общността.
- Даване възможност различни хора от общността да допринесат с уменията си за развитието й.
- Развиване способността да дискутират проблемите на училището и общността и да се тръгне към решаването им.
- Откритост и възприемчивост на публичните институции за осъвременяване и подобряване на качеството на образователните услуги.
- Участие на родителите в организацията на живота на училището за подобряването и развитието на образователната среда.
- Формиране на междуличностните отношения на толерантност, умения за взаимопомощ при учене и взаимно развитие на творческите способности.
- Ефективност на партньорствата между училището и местната общност.
- Разпространение на идеите на самоуправление и доброволчеството.

Този модел на организация на училищния живот се стреми да предложи не само образователен продукт за учениците си, а да се превърне в отворен към общността център. По този начин родителите, семействата, културните и образователни институции, бизнесът, неправителствените организации и представителите на местната власт стават активни участници във всички процеси и допринасят с идеи, ресурси и практически опит при взимането на важни решения за управлението на училището, неговата визия и стратегии за образование. От своя страна учениците и учителите получават необходимата подкрепа при проблеми и предизвикателства. Така училището се превръща в жива и активна мрежа и възможно най-добра среда за развитие на младите хора.

Роли в модела за утвърждаване на ОУ „Капитан Петко войвода" като **културно-образователен център на общността:**

Директор на училището

Директорът на училището има ключова роля за реализирането на модела. Той носи отговорността да води училището към постигане на неговата визия. За да направи това е важно да съгласува визията, която има за училището и да осигури консенсус за нея сред учителите, учениците и родителите и всеки, който е свързан с училището. Директорът, заедно с училищния екип, е основен инициатор на създаването на споделена визия за развитието на училището. Той се грижи и за доброто взаимодействие между училищната общност и външните за училището партньорства и институции. Неговата роля включва и наблюдаване и рефлексия върху процесите в училищната общност, както и тяхното ръководене. В ежедневната му работа влиза и разрешаването на междуличностни конфликти; окуражаването на учителите; осигуряването на подкрепа както за колегите, така и за родителите и децата, които имат нужда. Директорът инициира и подкрепя спазването на ясни правила за поведение в училището, както сред учениците, така и сред колегите, като по този начин осигурява ефективна среда на работа.

Екипът на училището

Директорът, в съгласие с принципите на доброто лидерство, изгражда капацитета на целия **училищен екип**, за да може училището да се развива и подобрява постоянно. Добрите лидерски взаимоотношения предполагат, че всички партньори разбират и приемат визията за бъдещето на училището и какви са крайните цели, които ще бъдат постигнати. Всеки от екипа има ясно определена роля, задачи, отговорности, подкрепа и ресурси, за да осъществява работата, която се изисква от него. В училището мисията е разработена и съгласувана с участието на ученици, учители, общност и други важни участници. При разработването на стратегическите планове са взети под внимание нуждите и интересите на учениците, учителите, родителите, семейството и значимите за общността участници. Осигурени са ресурси (хора, материална база, оборудване и, където е възможно, и средства) за изпълнение на стратегията на институцията. Училищният екип е подкрепен и овластен да привлича хора, да управлява процесите за развитие и да ръководи инициативите. Лидерството включва и насърчаване и висока оценка за постиженията и подобренията, стимулиране на индивидуалния прогрес и лично развитие на всеки ученик, всеки учител и на членовете на общността. Добрите лидери окуражават новите идеи, новите методи на работа и новите начини за отговор на предизвикателствата, както и подкрепят други членове на екипа за поемането на отговорност при взимането на решения и действия за училището и общността.

Училищният екип активно участва в:

- Картографиране на партньорствата и ресурсите в общността;
- Разработване на визията и мисията на училището;
- Реализиране на стратегията;
- Включване на родителите и местната общност в дейностите по развитие;
- Поддържане на партньорства с други училищни екипи;
- Оценка и самооценка за напредъка.

ОУ „Капитан Петко войвода” се развива по свой собствен начин, като органична структура, оформена от ентусиазма на своя персонал, визията на лидерите му и потребностите на местната общност. **Стандартите при** осъществяване на **модела** за утвърждаване на училището като **културно-образователен център на общността** представляват ключови характеристики, заедно с показатели за всеки стандарт. Те са контролен списък за най-добрите практики, осигуряващи фокус за подобряване на работата.

Лидерство

Няма общество или култура, която да не се променя. Промяната често поражда напрежение и конфликти. Те могат да бъдат между различни групи в общността ни или между поколенията, тъй като разбирането на младите хора за света е различно от това на родителите им и на техните баби и дядовци. Училището работи в променящо се общество, характеризиращо се с множество нови тенденции, свързани с предизвикателства, а понякога и с конфликти. Членовете на персонала в училището като културно-образователен център на общността признават, че тенденциите в местната общност имат пряко въздействие върху достъпа на децата до образование и тяхната способност да учат в училище и поради това работят с родителите, с други институции и с по-широката общност. Училището като културно-облазователен център на общността се нуждае от добри управленци и от силно лидерство.

Доброто лидерство и училищно управление ще изгради капацитета на целия състав, така че училището да може да се развива и усъвършенства. Доброто лидерство означава, че визията е съгласувана с партньорите, така че всеки да знае точно накъде се е насочило училището. Доброто лидерство също така гарантира, че персоналът има ясни отговорности, подкрепа и ресурси, за да извърши необходимата работа.

Партньорство

Училището като културно-образователен център на общността изгражда стабилни партньорства с други специалисти и организации от по-широката общност. Партньорствата позволяват на различните организации, които работят с децата, техните семейства и по-широката общност да работят заедно в хармония, така че отделните лица да получават услуги безпрепятствено и всички членове взаимно да се подкрепят. То включва наличието на яснота за това кой за какво отговаря, привличане и споделяне на ресурси и добро разпространение на информация. Това помага на училището да гарантира, че неговите ученици имат най-добрите условия, в които да се развиват успешно.

Членовете на персонала в училището силно желаят да подобрят достъпа на децата до учене и искат да ги виждат като активни участници в промяната, а не като нейни жертви. Това означава, че те искат да предложат на учениците си възможността да станат активни граждани и да имат шанса да се справят със ситуации на напрежение и с трудностите, пред които може да бъдат изправени. На семействата им и на по-широката общност може също да се налага да полагат усилия за преодоляване на последиците от промените. Персоналът в училището като културно-образователен център на общността признава, че това би оказало въздействие върху желанието и способността на учениците им да учат, като е възможно те да не са в състояние да се справят сами с тези проблеми. Партньорствата могат да помогнат на училището да подкрепят учениците си, техните семейства и по-широката общност, тъй като разширяват наличните умения и експертен опит.

Социално включване

Доброто училище-център на общността създава условия и възможности за всички обучаеми, независимо от техния пол, религия, етнически произход, социална класа, семеен доход или физически възможности. Училището като културно-образователен център на общността не приема вкарването на хората в определен стереотип, което помага всички групи в общността да имат достъп до учене и други подкрепящи услуги. По този начин училището допринася за сближаването в общността, помага на групите, между които има конфликт, да научат повече една за друга и да живеят заедно в хармония. Училището като културно-образователен център

на общността служи на местната общност и е отворено за всички, които са решени да премахват бариерите.

Услуги

Училището като културно-образователен център на общността е основен ресурс в своята общност и предлага различни услуги. Те се определят в съответствие с потребностите, но обикновено включват подкрепа за семействата, възможности за учене за възрастните и общностни организации, здравни и социални услуги. Самото училище може да не предоставя всички услуги, но да насърчава други организации да предоставят услуги или в училището или от друго място в общността. То активно подкрепя и популяризира услугите.

Училището като културно-образоватерен център на общността трябва да се разглежда в контекста на своята среда – както вътрешна, така и външна. Училищната култура, системата от убеждения на училището, взаимодействията на членовете му – тези вътрешни фактори са пряко свързани с това *какво* може да направи училището и *как* може да се направи. Вътрешната оценка дава отговори на такива въпроси като: в какво вярваме, какво можем или не можем да направим и как ни възприемат. При изследването на средата също се разглежда общността и мястото на училището в нея. С външната оценка се търсят отговори на въпроси като: как изглежда общността и как се променя; кой друг също служи на общността, какво трябва да се направи днес и какви ще бъдат потребностите утре. Ето защо предоставянето на услуги е свързано с оценката на вътрешния капацитет на училището като център на общността и с анализа на потребностите на общността, който може да включва проучвания, интервюта, ключови информационни технологии, общностни форуми и др.

Училището като културно-образователен център на общността е централен ресурс в общността си и предлага набор от услуги и дейности, често извън учебната дейност, с цел да помогне за посрещане на потребностите на децата, на семействата им и по-широката общност. Те се определят в зависимост от потребностите, но често включват подкрепа за семейства, възможности за обучение за възрастни и общностни организации, здравни и социални услуги. Училището, като предоставя и/или приема услуги, предоставяни от други организации, може да помага на семействата с цел децата да имат непрекъсната подкрепа. Самото училище може да не осигурява всички услуги, но да насърчава други организации да предоставят услуги на територията на училището или в общността. То подкрепя и популяризира активно услугите. Училището като културно-образователен център на общността не са затворени институции – те са отворени за по-широката общност и имат развойна функция. Разбира се, има тясна връзка между ученето през целия живот, развитието на общността и услугите, които предлага училището като културно-образователен център на общността.

Предоставянето на услуги дава възможност на децата да се забавляват и да развиват по-широки интереси/нови умения; засилва подкрепата за деца в риск - насърчава по-активно участие на родителите в обучението на децата; използва по-ефективно материалната база на училището, като отваря залите за спортуване, изкуство и ИКТ за общността е др.

Примери за услуги:

- Компютърни курсове за членове на общността;
- Подкрепа за семействата и образователни програми за семействата;
- Езикови курсове за членове на общността;
- Развлекателни дейности, занаяти и спортни дейности за възрастни и деца;
- Програми за възрастни граждани и други специални групи от населението;
- Междупоколенченски програми;

- Дейности за обогатяване за деца извън традиционните учебни часове;
- Програми за грижа за деца в предучилищна възраст и преди и след училище;
- Кариерно и техническо обучение в партньорство с местни работодатели;
- Обучение за възрастни и професионални курсове;
- Общностни услуги и други доброволчески програми за млади хора и възрастни;
- Програми за огрaмотяване;
- Програми за решаване на проблеми, свързани с междуличностни отношения;
- Общностни информационни бюлетини и други форми на комуникация;
- Програми, насочени към специфични проблеми и потребности на общността (наставничество на ученици с ниски учебни резултати, специални дейности за момичета или момчета с цел насърчаване на равенството и др.)

Доброволчество

Учениците се насърчават да участват в живота на своята общност. Това им помага да прилагат наученото в клас в ситуации от реалния живот. Това също така развива тяхното гражданско самосъзнание и изгражда уменията им, самооценката и увереността им; често учениците, които имат проблеми да постигнат високи академични успехи, могат да блеснат като доброволци. Важен елемент за развитието им е създаването на взаимоотношения с възрастни, различни от родителите и учителите им. Доброто общностно училище насърчава и родителите и членовете на общността да бъдат доброволци и им гарантира подкрепа и обучение.

В училището като културно-образователен център на общността трябва да вдъхновяваме и мотивираме нашите млади хора да станат активни и пълноценни граждани, които ще дадат своя положителен принос за своите местни общности. Участието на младите хора в граждански инициативи от реалния живот може да ги овласти, за да видят, че е възможно да играят важна роля. Целта на доброволчеството е да се разработи организирана система, която да направи доброволческата дейност неразделна част от училищния живот. Тази система обхваща не само учениците, но и учителите, родителите и други членове на общността. Тя спомага за изграждането на навик да се заема активна гражданска позиция като член на дадена общност, така че учениците доброволци да станат възрастни доброволци. Родителите, учителите и другите членове на общността, които участват, дават пример за това, че даряването навреме за нещо, на което държите, става естествена и очаквана част от живота в демократичното общество.

Учене през целия живот

„Просто събудете любопитството на хората. Достатъчно е да отворите умовете им, а не да ги претоварвате. Запалете само една искрица.“ Анатол Франс

Училището като културно-образователен център на общността се грижи за членовете на общността и чрез програмите си удовлетворяват образователните потребности на членовете на общността. Това осигурява социален капитал и култура на учене в общността и създава благоприятна среда за учене на децата. Училището като културно-образователен център на общността трябва да е в състояние да предлага възможности, като използва дарбите, уменията или знанията на персонала си или като работи в партньорство с други доставчици на образователни услуги. Това представлява ученето през целия живот. Определението се основава на четирите стълба на образованието на бъдещето на Жак Делор (1996 г.)

Да се науча да знам *– усвояване на инструменти за учене, вместо придобиване на структурирани знания.*

Да се научим да действаме *– да се подготвят хората за видовете работа, която ще е необходима сега и в бъдеще, включително иновации и приспособяване на ученето към бъдещата работна среда.*

Да се научим да живеем заедно и с различните *– решаване на конфликти по мирен път, откриване на други хора и техните култури, поощряване на способностите на общността, индивидуалните компетенции и капацитет, икономическата устойчивост и социалното включване.*

Да се научим да бъдем себе си *– образование, което допринася за цялостното развитие на даден човек: ум и тяло, интелигентност, чувствителност, естетична оценка и духовност.*

Ученето през целия живот може да насърчи творчество, инициативност и отзивчивост у хората, което да им позволи да покажат адаптивност чрез усъвършенстване на уменията си. Ударението се поставя върху това да се учим да учим и умението да продължаваме да учим през целия живот.

Училището като културно-облазователен центърнав общността разбира, че учебният процес се провежда във и извън училището и в него участват всички поколения, а не само децата. Персоналът на училището не счита себе си за извор на всички знания, но винаги, когато е възможно ще улеснява достъпа до обучение. В ролята си на координатор на възможностите за учене училището като културно-образователен център на общността ще идентифицира и отговаря на местните потребности в партньорство с други организации и заинтересовани страни. Това представлява полезна връзка и възможност за децата да видят, че ученето е дейност, продължаваща през целия живот. По този начин училището като център на общността допринася за социалния и интелектуалния капацитет в местната общност. Това прави ученето през целия живот неразделна част от училищната култура. Естествено има тясна връзка между ученето през целия живот, развитието на общността и услугите, които училището като културно-образователен център на общността предлагат. Това е естествено, тъй като чрез ученето през целия живот членовете на общността, независимо от възрастта си, участват в ситуации на учене благодарение на услугите, които училищата като център на общността и техните партньори предлагат.

Всеки може да бъде обучаем или преподавател – това е двупосочна комуникация. Ученето през целия живот играе голяма роля за икономическото благополучие на общността. При създаването на тези услуги училището като център на общността взема предвид местните потребности и включва хора от различна среда, с различен опит, мотивация и интереси. Възможностите за учене през целия живот могат да допринесат за сплотяване на общността, като се дава шанс на хора от различни социални групи да се събират и да оценяват културните традиции на другите. Училището като културно-образователен център на общността разработва планове за обучение на възрастни при зачитане на техните потребности и стилове на учене.

Ученето през целия живот е от съществено значение за справянето на хората с бързо променящия се свят. За децата е важно да видят, че ученето продължава през целия живот и че училището е само една от възможните среди, където може да се случва ученето. Важно е, че възрастните са ролеви модели за деца, така че те да могат да видят, че се учи с цел намиране на работа, но и за удоволствие. Училище, което насърчава ученето на възрастните, създават учебен климат в по-широката общност, в който техните ученици могат да се развиват успешно.

Развитие на общността

Училището като културно-образователен център на общността участва в нейното развитие. То помага на групите в общността да работят, за да укрепнат и предприемат

действие, да се ангажират с техните общности и да предоставят услуги на местното население. В случаите, когато изграждането на общността се осъществява и от други организации, училището може да бъде партньор в част от дейностите.

Училището като културно-образователен център на общността е интегрирано в живота на квартала и неговият персонал го разглежда като център на живота на общността. То се стреми да подкрепя участието на учениците си, на техните семейства и на членовете на по-широката общност във вземането на решения по проблеми, пред които е изправена общността. Училището като център на общността използва местните проблеми като ресурс за обучение и на свой ред е ресурс за конструктивно сътрудничество с представители на местната общност. То помага на местните жители да придобият умения и знания, за да могат да решават местните проблеми и да удовлетворяват потребностите. Цялостните програми на училището като център на общността предоставят възможности или експертен опит за съвместна работа с цел гражданите да подобрят живота си и живота на общността. В процеса на поемане на лидерски роли и съвместна работа членовете на общността откриват различни качества и дарби на своите съграждани и развиват взаимно уважение и по-голямо разбиране и приемане на различията.

Понастоящем много проблеми на общността са станали по-сложни и непреодолими. Растящият брой на домакинства, както с два източника на доход, така и на самотни родители води до по-голямо търсене на дневна грижа, програми за предучилищно образование и дневни разширени услуги за деца в училищна възраст. Проблемите със заетостта, неуспеха в училище, насилието, неграмотността, бедността, престъпността, липсата на дом, влошаването на средата, междуетническото напрежение, злоупотребата с вещества, вандализмът поставят огромни предизвикателства пред общностите. В отговор на това училището поема водеща роля в търсенето на решения на общностните проблеми, за да могат младите хора да растат в благоприятстващ ученето климат. Местните ресурси се използват за посрещане на местните потребности, а хората работят заедно за подобряване на живота в общността.

Защо трябва общността да използва пълноценно материалната база на училището?

Училищната сграда е разположена в централната част на квартала и лесно се достига до нея. Тя е собственост на общината и представлява голяма публична инвестиция. Училището разполага с добри ресурси и професионален експертен опит. Традиционните учебни часове остават много свободно време за други ползватели. Чрез участието на гражданите процесът на решаване на общностните проблеми се доближава по-близо до хората, които разбират най-добре проблемите и е най-вероятно да идентифицират ефективни решения. Когато се използва широк набор от общностни ресурси за обучение, се признава централната роля на общността в образователния процес. Младите хора учат от и със по-възрастните и на свой ред учат тях. Училището се превръща в мяст, където се срещат ученето и живеенето.

Включване на родителите и семейството

Учениците учат най-добре, когато техните родители и близки подкрепят ученето им. За да направят това, родителите трябва да разберат потребностите на своите деца за развитие, а също така и как най-добре да създадат учебна среда вкъщи. Когато училището привлича, ангажира и включва родителите, тогава е по-вероятно те да разберат какво се опитва да постигне училището и да подкрепят неговата политика. Те също могат да правят практически предложения на училищата. Думата включване означава, че трябва да има активен диалог между родителите и учителите.

Училището като културно-образователен център на общността разглежда родителите като важни, необходими и ценни партньори в образователния процес на учениците. Партньорството и отворената комуникация с родителите е от съществено значение и жизненоважен елемент при гарантиране на качеството на учебния процес на учениците. Членовете на персонала в училището като център на общността не разглеждат родителите като потенциални опоненти, като източник на конфликти или като неквалифициран, пасивен бенефициент на училищни услуги. Те разбират, че такова мислене е пречка в процеса на разбиране на настоящия стандарт. Те не смятат, че родителите се намесват в образователния процес или че подкопават професионалните им умения, тъй като са развили добри комуникационни умения и работят добре с родителите. Дори когато родителите са притиснати от времето, те все още влияят в най-голяма степен върху това, което децата преживяват и постигат през детските и юношеските си години, и поради това колкото повече участват в живота и ученето на детето (децата) си, толкова по-добре.

Ангажирането на родителите с училището като културно-образователен център на общността се отнася до:

- родители, които използват услуги, присъединяват се и участват;
- родители, които имат мнение и го съобщават;
- родители, които играят роля в живота на училището и услугите му;
- родители и доставчици на услуги, които действат заедно;
- родители, вземащи решения или оказващи влияние върху решения, които засягат децата им;
- ангажиране на родителите означава родители, които имат активна роля в живота на децата си и на училището като център на общността, което се грижи за тях и за децата им.

Целта на ангажирането им е да се гарантира, че училището като център на общността и родителите работят заедно, за да помогнат на децата и младите хора да достигнат пълния си потенциал, да се радват на живота и да имат най-вълнуващите преживявания. Участието им ще гарантира най-доброто предоставяне на всички услуги – образователни за децата и допълнителни услуги, които училището като център на общността улеснява. Можем да назовем много ползи за родителите и училищата от участието им, като:

Основните ползи за родителите са:

- Възможности за родителите да изразят мнението и предпочитанията си.
- По-добра информация и по-добър достъп до услуги.
- Услугите отговарят на желанията и потребностите на родителите.
- Повишено доверие в услугите и персонала, който ги предоставя.
- Възможности да се срещнат с други родители и да намерят нови приятели.
- Повече възможности за обмен на опит и знания и премахване на стигмата.
- Възможности за работа в по–тясно сътрудничество с персонала.
- По-добро разбиране на децата си и по-големи очаквания от тях.
- Възможности за използване на съществуващите умения и развитие на нови такива, които биха могли да улеснят подготовката за започване или за връщане на работа.
- Чувство на доверие и чувство за личностно израстване.

Основни ползи за услугите

- По-добро разбиране на това кои са местните родители, деца и семейства и какъв е семейният им живот.
- По-добро удовлетворяване и по-ефективно решаване на „действителните” потребности на родителите.

- По-добри взаимоотношения с родителите – ангажирането разрушава бариерите.
- Ранно идентифициране на проблемите или тревогите.
- Повишено възприемане и използване на услугите.
- По-голяма помощ за подобряване на услугите.
- По-голяма свобода за подкрепа на потребностите на местните деца и семейства.
- По-развито чувство за общност.
- По-добра отчетност на тези, които използват услугите.
- По-добра комуникация, по-добро обслужване и по-малко жалби.

Училището като културно-образователен център на общността общува с родителите по различни начини. Всеки един от тези методи създава различна степен на овластяване на родителите:

Информация	**Комуникиране с родителите за услугата** напр. да се уведомят родителите какво е налично и/или се планира; предоставяне на обратна информация за ефективността на услугата, резултатите от консултациите, решенията и др.
Образование	**Предоставяне на възможности на родителите да научат как могат да насърчават развитието на детето си** напр. като се повиши осведомеността на родителите, като се развият уменията и се задълбочат знанията на родителите, като се подкрепят и оспорват поведенията и/или нагласите на родителите.
Консултации	**Приканват се родителите да коментират или да изразят мнението си** напр. искат се становища относно даден документ, идея или политика
Участие	**Гарантира се, че родителите имат влияние при вземането на решения и че са част от процеса на вземане на решения** напр. родителите играят роля при намирането на решения, като одобряват и съгласуват решенията
Партньорство	**Работят заедно като равноправни партньори за осъществяване на дадена дейност или извършват определени части от услугата** напр. родителите и персоналът извършват съвместно части от услугата, като родителите се включват при оказването на подкрепа на други родители.
Делегиране на правомощие	**Предоставяне на правомощия и контрол на родителите** напр. предоставяне на група родители отговорността за съдържанието и отпечатването на информационен бюлетин.

Училищна култура

Училището като културно-образователен център на общността е отворено и възприемчиво за промяна. Демократичните принципи се прилагат във всички сфери на училищния живот. Персоналът на училището изслушва децата, родителите, партньорите и общността, като адаптира своите практики, когато е уместно. Културата на училището насърчава творчеството, инициативата и участието и този подход се прилага и при управлението на учебната среда в клас. По този начин общността и родителите имат доверие в училището, а учениците развиват уменията и увереността си да практикуват преносими умения.

Училището като културно-образователен център на общността има цялостен поглед върху потребностите на ученика и училищната култура отразява това.

Лидерството взема под внимание основния набор от норми, ценности, убеждения, ритуали и традиции, които съставляват неписаните правила за това как да мислим, да чувстваме и да действаме в дадена организация.

Училищната култура представлява „вътрешната реалност" на училището като културно-образователен център в общността: неговите ценности, учебен план и учебна програма, стратегии и методики, графици, демографски данни, политики, практики, норми, както и социалните взаимодействия между учителите, родителите, учениците, ръководството и по-широката общност създават атмосферата на училището. Именно културата представлява начина, по който „живеем" и правим нещата в училището като културно-образователен център на общността.

Училището като център на общността гарантира, че културата отчита надеждите, общата визия, традицията, процеса на вземане на решения, начините на комуникация, (не)писаните правила, очакванията, гордостта от наследството, духа, любимата или специалната песен, празнуването на успехи, участието, кодекса за поведение, развитието на професионалните ресурси, чувството на принадлежност на всички, положителната нагласа „мога да правя" и т.н.

Тези аспекти имат голямо значение при определяне на стойността на училището като културно-образователен център на общността за учениците и общността като цяло. Това наистина представлява училищна култура. Училището като културно-образователен център на общността е специфично и отговаря за собствената си, уникална училищна култура. Съществува линейна връзка между училищната култура и производителността и успеха. Без култура, която подкрепя и признава значението на съвкупността от учебни цели, промени, методики, иновации и учебни ресурси, не могат да настъпят подобрения.

Училището като културно-образователен център на общността развива положителна, колегиална, професионална общност и силна култура, а това благоприятства повишаването на производителността. Стилът и качеството на училищното лидерство е от съществено значение за развитието на положителна училищна култура.

Характеристики на положителната училищна култура:

- Широко споделено чувство за цел и ценности, което да е постоянно и да се споделя от учители, ученици, родители, ръководство и местната общност.
- Групови норми за продължаващо учене и подобряване на училището, като групата засилва значението на ученето за всички и акцента върху непрекъснатото подобряване в училище.
- Чувство на отговорност за ученето на ученика.
- Колегиални взаимоотношения, основани на сътрудничество, повечето от които са между учителите и ръководството, но и между ученици, родители и общността. Хората споделят идеи, проблеми и решения, работят заедно за изграждането на по-добро училище.
- Реален акцент върху професионалното развитие и мненията на учителите и обмен на професионални практики. Важен елемент на училищната култура в училището като център в общността е пълноценното участие на учениците.

За развитието на силна училищна култура в училището като център на общността ни помагат **12 норми на училищна култура**.

- **Колегиалност** (помагаме си един на друг, имаме сходни трудности и потребности и различни таланти и знания)
- **Експериментиране** (преподаването е интелектуална вълнуваща дейност. Тук сме насърчавани от ръководството и колегите да експериментираме с нови идеи

и техники, тъй като по този начин ще се усъвършенстват учителите и училището).

- **Високи очаквания** (отчитаме високите резултати чрез редовно оценяване, нашето непрекъснато професионално развитие високо се оценява от училищната общност)
- **Доверие** (училищното ръководство и родителите имат доверие в нашите професионални преценки и ангажираност към усъвършенстване)
- **Осезаема подкрепа** (когато се нуждаем от помощ, хората сами предлагат да ни помогнат както с време, така и с ресурси)
- **Достигане до базата от знания** (имаме познания за преподавателските умения и как учениците учат, за методите на преподаване в конкретни области, за когнитивното и афективното развитие, за академичните дисциплини.)
- **Оценяване и признание** (имаме признание за усилията и постиженията си в класната стая, в училището и в общността)
- **Внимание, празнуване и хумор** (показваме вниманието си към другите и празнуваме знакови събития в живота на училището и общността)
- **Участие във вземането на решения** (участваме в процеси на вземане на значими решения, особено когато пряко ни засягат, засягат нашите деца или родители им)
- **Защита на това, което е важно** (времето ни е важно, информираме се взаимно редовно, говорим в междучасията. Събранията се използват за съществени въпроси)
- **Традиции** (нашите традиции съществуват както в учебната програма като проекти или дейности с определено ниво според класа и като текущи събития в живота на училището)
- **Честна, открита комуникация** (в нашето училище хората могат да изразят несъгласие и да дискутират, да се противопоставят и да решават въпроси по конструктивен начин и все пак взаимно да се подкрепят)

При осъществяването на модела за утвърждаване на ОУ „Капитан Петко войвода” като **културно-образователен център на общността** се използват следните подходи:

С колегите

- информиране и включване в процеса по развитие на модела „Училището като културно-образователен център на общността”;
- постоянно информиране за всички случващи се събития;
- ясни роли и отговорности;
- осигуряване на възможности за обмен на добри практики;
- достъп до разнообразни обучения и обучителни материали;
- включване на колегите в проследяването на напредъка и обратната връзка за развитието на модела;
- осигуряване на възможност за изява на всяко дете, на всеки учител, на всеки родител;
- подчертаване на предимствата и ползите от развитието на модела;
- осигуряване на възможности за консултация и професионална подкрепа между учителите.

С родителите

- включване в процеса на изработване на визия, мисия и планиране; създаване на малка група активни родители, с която училищният екип поддържа близък контакт за всички дейности;
- ясни роли и отговорности;
- осигуряване на възможности на родителите да организират „свои" събития в училището;
- съветване с родителите при взимане на значими решения за живота на училището.

С общността

- включване на активни членове на общността в процесите на планиране и развитие на училището;
- отваряне на пространство за инициативи, идващи от общността в училище, както и реализиране на инициативи на училището в рамките на другите културни институции в общността;
- участие в календара на събитията на общността;
- прозрачност и присъствие в местните медии;
- включване на активни граждани при взимането на важните решения за развитието на училището.

При работата по постигане на стандартите се осъществяват следните **дейности**:

Лидерство

Нашата мисия е съгласувана при пълноценното участието на ученици, родители, по-широката общност и други организации

- Работим и с тези родители, които обикновено не се интересуват от училището;
- Търсим мнението и на децата, които са „недоволни" или „неангажирани";
- Консултираме се с различни групи и слоеве в рамките на общността;
- Консултираме се със широк кръг други организации, които работят в общността.

Изготвяме стратегически планове, като отчитаме интересите и потребностите на ученици, учители, родители и основните заинтересовани страни

- Имаме стратегически план, който се състои от визия, мисия, дългосрочни цели и дейности, които могат да бъдат наблюдавани и оценявани;
- Целите, които сме поставили, отчитат потребностите на цялата общност;
- За стратегическия план е използвана информация от периодичното оценяване на съществуващите дейности и променящите се местни потребности;
- Стратегическото планиране е приоритет по едно и също време всяка година;
- Планът е обявен публично и редовно се изпраща на заинтересованите страни.

Разпределяме ресурси – хора, места, оборудване и когато е възможно финансови средства за тази дейност

- Можем да покажем основанията за разпределянето на ресурсите;
- Ясно е кой отговаря за изпълнението на плана и подготвянето на времевите графици;
- Имаме подкрепяща структура (напр. ментори или достъп до специфични умения/оборудване/услуги) за лицата и групите, които търсят ресурси извън училището.

Осигуряваме възможности персоналът да придобие умения за привличане на хора, умения да води развитието и да управлява инициативи

- Разполагаме с ясен одит на уменията на персонала, при който се установяват наличните умения и къде е необходима подкрепа;
- Имаме достъп до различни програми за обучение на персонала, които им дават възможност да работят ефективно;
- Имаме достъп и до специализирано обучение, което включва разработване на проекти, управление на проекти, управление на промяната, управление на риска и, където е уместно, финансово управление;
- Имаме система за редовна атестация на персонала, която оценява неговите знания и практики и наблюдава работното изпълнение спрямо съгласувани цели.

Насърчаваме и оценяваме високите постижения и подобрението, индивидуалния напредък и личностното развитие на учениците, персонала и членовете на общността.

- Отчитаме напредъка редовно, публично и своевременно по различни начини;
- Признаваме най-разнообразни постижения, които са извън академичните постижения и са в полза на цялата общност;
- Следим постиженията и напредъка като ключови резултати по целите, заложени в стратегическия план.

Нашите лидери насърчават генерирането на нови идеи, нови методи на работа и нови отговори на предизвикателствата, както и подкрепят другите при поемането на отговорност за вземане на решения и предприемането на действия

- Поставен е ясен фокус върху изпълнението на целите на нашия план с акцент върху отстраняване на пречките за участие;
- Нашите лидери насърчават генерирането на нови идеи, новите начини на работа и новите решения на предизвикателствата и подкрепят другите при поемането на отговорност за вземането на решения и предприемането на действия;
- Имаме доказателства за нови и иновативни мерки, разработени на основата на идеите на персонала, учениците и общността;
- Хората от нашата общност участват заедно с учителите за определяне на проблемите и съвместно намиране на решенията;
- Насърчаваме членовете на общността да работят редом с учителите в клас или да провеждат други дейности в училище.

Партньорство

Вземаме решенията заедно с партньорските организации, включително общностните организации.

- От самото начало планираме инициативите заедно с партньорите, родителите и учениците.
- Когато разработваме нови инициативи, използваме опита на учителите, учениците, родителите, организациите в общността.
- Споделяме информация с партньорите, така че те да могат да вземат информирани решения.

Предприемаме съвместни инициативи с партньори

- Споделяме отговорността и рисковете за всяка инициатива, която предприемаме.
- Споделяме и ползите от успешните инициативи.
- Насърчаваме и подкрепяме действията, които са възложени на нашите партньори.

Обединяваме нашите ресурси, заедно с тези на партньорите за определени инициативи в полза на общността и/или учебната програма

- Когато е възможно, предлагаме експертния опит на нашия персонал за изпълнение на съвместни инициативи;

- Когато е възможно, включваме в съдържанието на учебните ни програми реални примери от бизнеса или от общността.

Имаме писмено споразумение, в което се определя как ще работим заедно

- Знаем точно как ще работим с партньорите по всяка нова инициатива;
- Всички имат яснота относно това кой за кое действие е водещ;
- Ние спазваме нашето споразумение.

Взаимно насърчаваме и подкрепяме дейностите си

- Включваме информация за нашите партньори, когато е уместно, във всяка публикация, уебсайт, доклад и т.н.;
- Потвърждаваме приноса на нашите партньори в публикациите, докладите и т.н.;
- Насърчаваме членовете на общността да участват в дейностите, инициирани от партньорите.

Нашата материална база е на разположение на общността след приключване на учебните занятия, през почивните дни и по време на ваканциите.

- Нашата материална база е на разположение на всички групи и лица от общността;

Работим заедно с другите за решаване на проблемите на общността

- Училището участва в решаването на проблемите, които засягат общността;
- Общността бива насърчавана да участва в решаването на проблемите, които засягат училището;
- Училището желае да участва в дейности, инициирани от други организации, когато това ще помогне за решаването на проблемите в общността.

Социално включване

Учителите моделират и насърчават ценности и поведение, подкрепящи правата на човека и социалното включване на всички членове на общността

- Използваме учебни материали, които отразяват разнообразието и насърчават уважението между хората;
- Развиваме уменията на учениците да си сътрудничат, да се договарят и да мислят критично;
- Приемаме и модифицираме учебната среда съобразно различните потребности и интереси на учениците и техните родители;
- Развиваме чувствителността на учениците към неравенствата в училище и в местните общности, а също и как да се застъпват за равни права;
- Използваме проактивни методи за борба със стереотипите;
- Насърчаваме учениците да анализират собствените си стереотипни представи и предразсъдъци и включваме уроци за насърчаване на позитивната реакция към различното;
- Насърчаваме учениците да анализират собствените си стереотипни представи и предразсъдъци и включваме уроци, които насърчават разбирането и приемането на различното;

Социалното включване е неразделна част от училищните политики и практики

- Училището има ясна, съставена в писмена форма политика, която то съобщава на учениците, персонала, родителите, по-широката общност и другите организации, и в която заявява, че ще насърчава достъпа до образование за всички и включва въпросите на социалната справедливост;
- То осигурява необходимото обучение и подкрепа на персонала, родителите, доброволците и членовете на общността във връзка с подходите към разнообразието и равенството.

Услугите и програмите са достъпни за различни групи

- Материалната база на училището е достъпна за хората с физически увреждания, доколкото е възможно;
- Училището осигурява допълнителна помощ за превода на материали за хората от национални малцинства, ако е необходимо.

Училището активно насърчава равните права на качествено образование за всички в местната общност

- Предприемаме специални действия, когато установим, че определена група има ниски постижения или не използва услугите;
- Инициираме и изпълняваме специални проекти, насочени към повишаване на информираността на обществото по въпросите на равенството;

Услуги

Предлагаме услуги въз основа на задълбочен анализ на потребностите

- Използваме всички налични данни от широк кръг източници за установяване на актуалните и бъдещи потребности на общностите, които обслужваме;
- Картографираме наличните услуги и ги съпоставяме с нашия анализ на потребностите;
- Услугите са разработени съобразно потребностите и при зачитане на културата на конкретните групи в общността.

Наблюдаваме и оценяваме услугите, които се предоставят при нас, за да проверим кой се възползва от тях и какви са ползите, които получава

- Провеждаме редовни проучвания на потребителите на услуги;
- Знаем кое работи добре, защото знаем и разбираме какви са търсените резултати от услугите;
- Знаем кое не работи добре, защото сме анализирали информацията от потребителите;
- Картографираме участието, като го сравняваме с демографските данни и знанията ни за потребностите на общността;
- Знаем кой не се включва в нашите услуги.

Проучваме причините за липсата на участие в определена услуга, когато се наблюдава такова

- Поставяме специален акцент върху осъществяването на контакт с потенциалните участници и знаем причините защо те не се включват в услугите;
- Използваме много различни подходи и работа чрез различни организации за установяване на причините за неучастието;
- Събрахме информация за физическите и културни пречки, които пречат за достъпа до услугите.

Разработваме допълнителни услуги, за да осигуряваме достъп и социално включване

- Услугите, които осигуряваме както при нас, така и извън нашата сграда, са разработени в отговор на това, което знаем за пречките за достъпа на определени групи;
- Работим активно и систематично за преодоляване на пречките, като се консултираме с ползвателите на услугите.

Насърчаваме и оценяваме приноса на други организации за предоставянето на услуги/консултации както на територията на училището, така и в обекти на общността, като ги популяризираме и подкрепяме

- Не дублираме предоставянето на услуги, но работим с други доставчици като ги подкрепяме;

- Имаме актуален справочник, който съдържа всички услуги, предоставяни от училището и другите доставчици от общността и разпространяваме широко тази информация;
- Осигуряваме достъп до обучение и подкрепа за другите доставчици на услуги;
- Сключили сме споразумение с другите организации за партньорство на територията на училището, което подробно урежда задълженията на училището, както и тези на доставчика на услуги.

Предоставяме различни услуги за разширяване и обогатяване на обучението на учениците, семействата и общността

- Нашите услуги включват широк кръг от възможности за обучение, включително възможности за обучение между поколенията;
- Нашите възможности за обучение включват предоставяне на обучение от други организации, както и различни подходи към обучението, като ние разбираме и приветстваме техния принос и го свързваме с основната учебна програма;
- Учениците се насърчават да използват уменията и знанията, които са придобили, за да предоставят услуги на местната общност.

Доброволчество

Осигуряваме възможности за доброволчество на учениците и на възрастните (включително родителите) от различни социални групи

- Изготвяме план за доброволчески услуги всяка година;
- Привличаме доброволци на различна възраст и с различен произход.

Предлагаме обучение и подкрепа на доброволците

- Имаме обучения и семинари за доброволци на различни равнища;
- Ръководителите на доброволците постоянно усъвършенстват своите умения;
- Използваме различни начини за мотивиране и насърчаване на доброволците.

Нашите ученици има възможност да инициират, разработват и ръководят доброволчески дейности

- Нашите ученици всяка година участват активно в разработването на доброволческите дейности;
- Учениците са информирани, че могат да предлагат идеи за доброволчески инициативи;
- Ние подкрепяме идеите на учениците;
- Когато е възможно, нашите ученици могат да се кандидатират за доброволци за дейности, които ще развият уменията, които ще са им необходими в кариерата, към която се стремят.

Нашите доброволци имат възможност да работят в мрежа с техни партньори в други райони/области/ държави

- Нашите доброволци участват в съвместни доброволчески инициативи в града/района;
- Нашите доброволци представят своя опит на конференции, срещи, форуми и други;
- Имаме възможност да обменяме опит (да участваме) в доброволчески инициативи онлайн.

Наблюдаваме и оценяваме дейностите си, за да гарантираме тяхната ефективност

- Събираме доказателства по различни начини (фокус групи, анкетни карти, проучвания);

- Използваме информация от различни източници (телевизия, вестници, проучвания на общността), за да оценяваме ефективността на нашите инициативи;
- Предприемаме специални действия, ако видим, че някои инициативи не са ефективни.

Учене през целия живот

Стремим се да развиваме любов към ученето, като акцентът е върху това как да се учи, а не върху ограничения подход към съдържанието и знанията

- Провеждаме редовно обучения на учителите, наставниците и административния персонал за това как да насърчават хората на различна възраст да учат с удоволствие;
- Превръщаме обучението в забавление;
- Включваме обучаемите от всички възрасти в прегледа на обучението и им предоставяме възможност да дават обратна връзка за своя учебен процес;
- Ние вярваме, че всички са учители и всички са обучаеми.

Предлагаме подкрепа и възможности за учене на всички поколения

- Знаем, кои възрастови групи участват в обучения и кои не (и защо);
- Активно насърчаваме семейното обучение като осигуряваме възможности и публично отбелязваме успехите;
- Организираме и подкрепяме дейностите, ангажиращи различни поколения, както при нас, така и на други места.

Осигуряваме възможности за обучение, които отчитат голямото разнообразие на стилове на учене и включват забавно, професионално и практическо обучение

- Целият ни персонал е обучен да разбира различните стилове на учене и как да ги използват в преподаването си;
- Наблюдаваме начина, по който учителите и помощният персонал разбират как да оценяват стиловете на учене на обучаемите и да ги използват на практика;
- Насърчаваме иновациите както в класната стая, така и извън нея;
- Имаме процеси, които гарантират съответствието между потребностите от обучение на всички наши обучаеми и начина, по който осигуряваме възможностите за учене и те редовно се преглеждат;
- Учениците, както и възрастните, имат тези възможности, напр. в клубовете за извънкласна дейност.

Използваме общността като ресурс за обучение, като каним хората от общността да споделят своите знания и експертен опит с нашия персонал и ученици

- Имаме регистър на уменията и експертния опит на членовете на общността, който е на разположение на персонала и се използва много широко;
- Организираме тематични учебни дни за общността, когато каним членове на общността в училището и всички учат заедно;
- Гарантираме, че уменията на общността редовно се отбелязват и ценят;
- Водим учениците на събития на общността и насърчаваме участието в тях (като напр. художествени изложби, представления или празници);
- Включваме учебния опит на другите в учебната програма и така ги ценим и насърчаваме.

Развитие на общността

Предлагаме обучение и подкрепа на общностните организации

- Информираме ги за обучението, предлагано в училището, напр. за работа с компютър, въпроси на грижата за децата, иновативни методи и т.н.;
- Предлагаме техническа експертиза на общностните организации;
- Предоставяме знания и умения, напр. как да проведат проучване.

Гарантираме, че общностните организации имат достатъчно знания, за да могат да допринасят за вземането на решения

- Информираме общността, като я запознаваме с ефективността на работата в училището и резултатите на учениците;
- Осигуряваме общностните организации да са запознати със съответните държавни и местни политики;
- Своевременно информираме общностните организации за актуалните констатации от изследванията, които имат отношение към работата ни.

Нашата материална база може да бъде използвана от общностните организации

- Осигуряваме помещения за заседания;
- Предлагаме известна административна подкрепа;
- Общностните организации могат да използват техническо оборудване, като напр. компютри.

Помагаме на общностните организации да провеждат проучвания и консултации чрез нашите връзки с родителите и учениците

- Разпространяваме анкетни карти сред родителите и учениците;
- Помагаме за разработването на анкетните карти и формирането на фокус-групи, както и при анализа на резултатите;
- Съобщаваме резултатите на родителите и учениците;
- Когато е възможно, интегрираме тези дейности в учебния процес на учениците.

Помагаме на общностните организации да разработват и управляват проекти в общността

- Партнираме с общностните организации за идентифициране на потребностите на общността, които биха имали въздействие върху учебния процес на учениците;
- Работим с тях за разработване на решения, при които те могат да поемат водещата роля;
- Когато е възможно, използваме примери от реалния живот, за да разширим учебното съдържание по време на учебния ден;
- Предоставяме им подкрепа за намиране на финансиране;
- Помагаме им да наблюдават и оценяват напредъка.

Включване на родителите и семейството

Комуникацията между дома и училището е редовна, двупосочна и пълноценна

- Предоставяме на родителите ясна информация за учебния план и учебната програма, местата в училището, дейностите на училището, услугите за учениците и незадължителните програми;
- Организираме срещите в час, удобен за родителите;
- Разработваме рутинни процедури, които да дават възможност на родителите редовно да преглеждат работата на техните деца;
- Непрекъснато търсим мнението на родителите за работата на училището посредством ежегодни проучвания или други механизми;
- Организираме разнообразни форуми за родители, където те да обсъждат своите идеи и тревоги с учителите и училищната администрация;

- Публикуваме информационен бюлетин за родители, в който се обявяват събитията и инициативите на училището.

Насърчават се и се подкрепят родителските умения

- Подкрепяме родителите с обучение, ресурси и други услуги;
- Провеждане семинари или програми, които помагат на родителите с проблемите на родителството (комуникация, дисциплина, злоупотреба с наркотици и алкохол, самотни родители и т.н.);
- Свързваме родителите с програми и ресурси в общността, които предоставят услуги за подкрепа на семействата.

Родителите играят активна роля в обучението на учениците

- Информираме родителите за конкретните учебни резултати, които се очакват от учениците за всеки клас;
- Осигуряваме на родителите насоки във връзка с учебната програма, като и учебни пакети, които дават предложения на родителите за това как могат да насърчат ученето в дома;
- Разработваме процедури, които дават възможност на родителите да наблюдават работата на учениците и да поддържат диалог с учителите;
- Даваме на учениците домашна работа, която изисква от тях да я обсъждат с родителите си;
- Всяка година ангажираме родителите в определянето на главните цели на учениците;
- Каним родителите да поемат активна роля в прегледа на портфолиото на учениците съгласно определените стандарти;
- Предлагаме на родителите книги, които могат да прочетат или да насърчат децата да ги прочетат.

Родителите са равностойни партньори при вземането на решенията, които засягат децата им

- Включваме родителите в стратегическото планиране на училището (разработване на визията, мисията, стратегическите цели);
- Включваме родителите в управленските структури и им осигуряваме необходимата информация и обучение, за да вземат информирани решения;
- Съдействаме за активното участие на родителите във вземането на решенията, които засягат децата им, като напр. индивидуални учебни планове и т.н.
- Осигуряваме широко разгласявани процедури, които дават възможност на родителите да повдигат въпроси или опасения, да обжалват решения и да предлагат инициативи;
- Активно привличаме родителите в оценяването на програмите, политиките и процедурите на училището;
- Информираме родителите по местни и национални въпроси, които имат въздействие върху образованието.

Родителите са застъпници за качеството на образованието на децата си

- Помагаме на родителските групи за подкрепа и/или организациите на родителите да се застъпват за по-добро образование и грижа за техните деца;
- Предоставяме им материалната база на училището, така че да могат да се срещат и организират;
- Създаваме възможности на родителите да се срещат с различни разработващи политики лица на местно, регионално и национално равнище;
- Предоставяме подкрепа за развитие на уменията за застъпничество на родителите (семинари, обучение).

Училищна култура

Ръководството включва учениците, учителите, родителите, по-широката общност и други организации в процеса на вземане на решения

- Провеждат се редовни заседания на органите за самоуправление (педагогически съвет, ученическия съвет, обществен съвет, училищно настоятелство и т.н.);
- Училищното ръководство се среща с педагогическия съвет, ученическия съвет, обществения съвет, училищното настоятелство и др., когато трябва да се вземат важни стратегически решения;
- Участието на педагогическия съвет, ученическия съвет, обществения съвет, училищното настоятелство и др. е записано в политиките и процедурните правила на училището.

Екипният подход се прилага при всички дейности в училището

- Учителите работят като екип за професионалното си развитие;
- Учениците, учителите, родителите и членовете на общността работят в екип при планирането и изпълнението на различни проекти;
- Учителите, родителите и другите специалисти работят заедно за създаване на най-добрите условия за учебния процес и развитието на децата (вкл. децата с увреждания и др.);
- Осигуряваме възможност на учениците да реализират своите идеи, както в клас, така и в живота на училището.

Учителите използват стратегии за пълноценен учебен процес

- Използват се методи, които подкрепят ученето в общността;
- Учителите използват насочени към учениците, индивидуализирани и диференцирани подходи;
- Учителите използват интерактивни методи на преподаване;
- Примери от реалния живот, напр. от бизнеса или местната общност, се интегрират в редовните часове.

Учителите развиват житейските умения на учениците

- Учителите развиват уменията на учениците да сътрудничат, да преговарят, насърчават уменията им за критичното мислене и моделират зачитането на различното мнение.
- Учителите приветстват разнообразието и развитието и помагат на учениците да израснат като уверени възрастни.

Училището включва своята отчетност в редовните си практики

- Училището провежда публични срещи, на които отчита напредъка;
- Училището се отчита пред учениците и техните семейства;
- Информацията се споделя с всички партньори;
- Училището използва различни методи на комуникация за отчитане (училищния вестник, радио, уебсайт, табло за обяви в общността и т.н.);
- Провежда се процес на планиране, изпълнение и оценяване;
- Училището редовно се консултира с по-широката общност, като използва проучвания, фокус групи и т.н., когато е уместно.

В настоящата Училищна политика за развитие на училищната общност са използвани матеприали от **Наръчник за работа по проект „Училището като център в общността“,** издаден от Национална мрежа за децата http://nmd.bg/wp-content/uploads/2015/07/Uchilishteto_kato_centar_web_16072015-new.pdf